

Geld en macht: funest voor een juiste en eerlijke kennisvalorisatie

Biotech coryfee prof. dr. Gerard van Beynum is een man met een missie. Een missie die hij graag wil delen. 'Kennisvalorisatie gaat nog te vaak mis. Ga versnippering en 'vals spelen' tegen en zet gekwalificeerde mensen centraal aan het werk onder de paraplu van een landelijk opererend, door kennisinstellingen opgericht bedrijf.'

Gerard startte eind jaren zestig met de studie Biochemie in Leiden waar hij eveneens promoveerde. 'Het was een spannende tijd waarin we de fundamenteën van het leven probeerden te ontrafelen. Genen. Eiwitten. DNA. Wat gaat er fout als iemand ziek is? Daar hielden we ons mee bezig, maar we wisten er nog maar heel weinig van.' Na zijn promotie kwam Gerard terecht bij Gist-Brocades. 'Ik reageerde op een vacature, werd gelijk aangenomen en bleef 20 jaar. Een enerverende tijd.'

De Koninklijke Gist-Brocades ontstond in 1968 door een fusie van de Koninklijke Nederlandsche Gist- en Spiritusfabriek met Brocades. In 1998 werd deze entiteit overgenomen door de chemie-multinational DSM. Dat maakte Gerard net niet meer mee, want hij vertrok in 1995 als vice-president naar Pharming. 'Een jong en innovatie bedrijf en een heel nieuw elan vergeleken met Gist-Brocades. Echter, toen ik merkte dat er door sommige 'nette' mensen vals werd gespeeld, was ik in 'snel vertrokken.'

Maar de volgende uitdaging diende zich al weer aan: in 2000 werd Gerard van Beynum chairman van het stimuleringsprogramma BioPartner van het Ministerie van Economische Zaken. Het programma gaf uitvoering aan het Actieplan Life Sciences 2000 – 2004 dat een stimulans gaf aan de Life Sciences in Nederland. BioPartner was een zeer succesvol programma, dat bijvoorbeeld de doelstelling om minimaal 75 nieuwe Life Sciences bedrijven op te richten, ruimschoots heeft gehaald, er werden er dankzij het BioPartner programma namelijk ruim 90 opgericht.

Na, en ook tijdens het voorzitterschap van BioPartner was Gerard 15 jaar lang onder meer werkzaam als member of the Supervisory Board bij verschillende bedrijven waaronder Mibiton Investments en gedurende bijna 25 jaar als coach bij New Venture. In 2021 richtte hij zijn BV Mis Amigos Ventures op, inmiddels hernoemd tot Mis Amigos Network. 'De naam is veelzeggend, ik werk samen met betrouwbare mensen, het zijn vrienden geworden.'

Macht en geld

'Voor een belangrijk deel draait het leven om macht en geld,' stelt Gerard. 'Dat is binnen biotech en life science niet anders, maar wel zeer schadelijk. Het zijn fenomenen die de groei van een bedrijf remmen.' 'Het gaat vooral mis op het gebied van kennisvalorisatie. Met name op de overdracht van kennis op de universiteit naar het bedrijfsleven. Men realiseert zich niet dat als het idee eenmaal is gepatenteerd, het pas begint.' Hoe het mis gaat? 'Een belangrijke reden is dat er veel te weinig echte valorisatiedeskundigen zijn. Die werken veelal bij bedrijven of als zzp'er, waar ze meer kunnen verdienen dan bij een kennisinstelling. Hierdoor betreden kennisinstellingen een ongelijk speelveld, en lopen ze de vruchten van hun eigen onderzoek mis. Dan krijg je missers zoals ik recent (6 mei 2024) nog in mijn FD artikel 'Door kennisgebrek loopt de universiteit opbrengst mis' als voorbeelden heb genoemd.'

Maar ook schroomt de emeritus hoogleraar niet om als misser 'het geval Plaskerk' te benoemen. De voormalig onderwijsminister liet in 2018 als 'enige uitvinder' een nieuwe kankerbehandeling vastleggen. Rondom het patent richtte hij een bedrijf op, dat hij vier jaar later voor 32 miljoen verkocht. Recent ontdekten onderzoeksjournalisten dat een belangrijke deel van Plasterks 'uitvinding' uit het Amsterdam UMC kwam, dat echter geen cent kreeg. Dit is een actuele zaak die momenteel speelt, maar het fenomeen bestaat al eeuwig. Andere voorbeelden waarbij het niet lekker liep, zijn Philips waar kennis (het video 2000 systeem en apneu maskers) uit het beroemde Natlab, maar moeizaam of niet de markt bereikte, door gebrek aan goede marketing expertise respectievelijk overambitieuze handelen van de bedrijfstop.

De CASH-KENNIS cirkel

'Het loopt mis op kennisvalorisatie, maar ook op kenniscreatie. Samen vormen zij de als het goed is de cash-kennis-cash cirkel van cash in naar cash uit. De creatie (cash naar kennis) vindt onder meer plaats in kennisinstellingen (universiteiten), de valorisatie (kennis naar cash) in bestaande of nieuwe bedrijven. Een goede overdracht van het ene deel van de cirkel naar het tweede deel is essentieel voor maatschappelijk en commercieel succes.' Het is daarbij belangrijk dat cash er als investering in gaat (en niet als subsidie). En de financier mede-eigenaar is van de cash die er uit komt. 'Natuurlijk gaat er veel goed, maar teveel gaat fout. Het is schrijnend dat we in Nederland nog zoveel

Toekomst

Gerard is nog lang niet van plan achter de geraniums te gaan zitten. Hij ontpopt zich meer en meer als schrijver van opiniestukken en co-schrijver van zijn eigen levensverhaal "Alice in Wonderland". Dat moet aan het eind van het jaar gereed zijn als hij 80 jaar wordt. Voorts is hij recent benaderd om te helpen met het opzetten van een jong vc bedrijf in de Life Sciences.

geld op het gebied van de Cash-Kennis cirkel laten liggen. Of (en dat is nog erger) in de verkeerde zakken belandt. Dat gebeurt ook grootschalig bijvoorbeeld binnen het Nationaal Groeifonds waar subsidiegeld maar al te vaak niet als aandelenkapitaal eindigt.' Als dat wel gebeurt noem ik dat witwassen van belastinggeld.

"Subsidiegeld eindigt zelden als aandelenkapitaal"

De oplossing? Zo moeilijk is die niet. 'De universiteiten zouden samen een landelijk opererend bedrijf moeten oprichten met goede valorisatiedeskundigen die helpen bij het bepalen van de waarde van wetenschappelijke octrooien of start-ups, betoogt de hoogleraar. 'Dan is het mogelijk om een gezamenlijk portfolio te ontwikkelen, grote onderzoeksthema's te bundelen en in één keer naar de markt te brengen.' 'Het Nederlandse Onco Institute bewijst dat het werkt; daar wordt oncologische kennis centraal verzameld en vermarkt. Ga versnippering van kennisvalorisatie tegen en zet gekwalificeerde mensen centraal aan het werk.'

Prof. dr. Gerard van Beynum

Fotografie: Nils van Houts Fotografie